

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. A/2013/0384 van 9 juli 2013
in de zaak 1112/0061/A/2/0040

In zake: de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Antwerpen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Willem SLOSSE
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Brusselstraat 59
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partij

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **ANTWERPEN**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Luc PEETERS en Reiner TIJS
kantoor houdende te 2000 Antwerpen, Frankrijklei 93
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen
de partij :*

de heer [REDACTED]

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Katia BOUVE
kantoor houdende te 8420 De Haan, Mezenlaan 9
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld bij aangetekende brief van 9 september 2011, strekt tot de vernietiging van het besluit van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 14 juli 2011.

De deputatie heeft het administratief beroep van de tussenkomen partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels van 26 mei 2009 ingewilligd.

De deputatie heeft aan de tussenkomen partij onder voorwaarden de stedenbouwkundige vergunning verleend voor het slopen van een serre, het bouwen van een serre en een loods, het verbouwen van een loods, het plaatsen van een gascabine en een elektriciteitscabine en de aanleg van een vijver en een infiltratiebekken.

Het betreft de percelen gelegen te [REDACTED] en met kadastrale omschrijving [REDACTED].

Met een eerdere beslissing van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 19 november 2009 werd het administratief beroep van de tussenkomende partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels van 26 mei 2009 al ingewilligd en vergunning onder voorwaarde verleend voor de bovenmelde werken. Deze beslissing werd bij arrest met nummer A/2011/0044 van 19 april 2011 door de Raad vernietigd.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De behandeling van de vordering die initieel werd toegewezen aan de derde kamer, werd op 22 februari 2012 toegewezen aan de tweede kamer.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 13 maart 2012, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Hilde LIEVENS heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Astrid GELIJKENS die loco advocaat Willem SLOSSE verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Griet DE MEYER die loco advocaten Luc PEETERS en Reiner TIJS verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Ruben MOONEN die loco advocaat Katia BOUVE verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009, zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

De heer [REDACTED] vraagt met een op 22 oktober 2011 ter post aangetekend verzoekschrift om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de derde kamer heeft vastgesteld, met een beschikking van 18 november 2011, dat er grond is om het verzoek in te willigen en dat de verzoeker tot tussenkomst aangemerkt kan worden als belanghebbende in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO.

Het verzoek tot tussenkomst is ontvankelijk.

IV. FEITEN

Op 12 november 2009 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning *“voor het slopen van een serre, het bouwen van een serre en een loods, het verbouwen van een loods, het plaatsen van een gascabine en een elektriciteitscabine en de aanleg van een vijver en een infiltratiebekken”*.

De percelen zijn bebouwd met een bedrijfswoning, een loods met aansluitende serre en nog een aantal kleinere, afzonderlijke constructies, allen behorend bij een bedrijf dat paprika's teelt. De rest is in gebruik als weide en akkerland.

Het bedrijf verkreeg op 18 juni 2009 vanwege de verwerende partij een milieuvergunning om het bestaande glastuinbouwbedrijf verder in bedrijf te houden (hermachtiging) en te veranderen, voornamelijk door het gebruik van een warmtekrachtkoppeling (WKK) in functie van het milieubewust werken in een nieuwe serre. Voorts wordt gesteld dat de nieuwe soorten paprika's nieuwe technieken vragen.

Het bestaande glastuinbouwbedrijf neemt ongeveer 14.000m² ruimte in beslag. Na de werken zal het bedrijf een oppervlakte hebben van 47.266m². Bijna alle kadastrale percelen, momenteel nog in gebruik als weide/akkerland, tot aan het eerstvolgende bedrijf, worden in beslag genomen.

De aanvraag voorziet het slopen van de serre en het bouwen van een nieuwe serre, met een technische ruimte – waarin onder meer de WKK ondergebracht is - rechts van de bestaande loods. De bestaande loods wordt op haar beurt verbouwd in functie van het sorteren en inpakken. Vooraan wordt een loskade voorzien. Er wordt ook een buffertank voorzien van 2.000m³ en een tank voor voedingswater van 400m³. Voorts voorziet de aanvraag in het plaatsen van een gascabine en een elektriciteitscabine tussen het bestaand bedrijfsgebouw en de serre, links van de bedrijfswoning. Er is ook de aanleg van een vijver en een infiltratiebekken voorzien. Tenslotte is buffergroen voorzien ten opzichte van het achterliggend akkerland.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 september 1977 vastgesteld gewestplan 'Turnhout' gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De percelen zijn niet gelegen binnen een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkaveling.

De percelen bevinden zich in het traditionele landschap "Land van Turnhout en Poppel" en in de buurt van een vogelrichtlijngebied.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 9 januari 2009 tot en met 8 februari 2009, worden geen bezwaarschriften ingediend.

Het departement Landbouw en Visserij brengt op 22 januari 2009 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Op 9 februari 2009 brengt de brandweer van de gemeente Ravels een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels verleent op 17 februari 2009 het volgende voorwaardelijk gunstig advies:

“ ...

Het bedrijf bevindt zich in een structureel aangetaste omgeving.

In de omgeving komen nog andere landbouwbedrijven voor. Het gaat hier vooral om veeteeltbedrijven van een kleinere schaal dan het voorgestelde glastuinbedrijf.

De nieuwe serre met bijgebouwen wordt ingeplant langs de weg. De insnijding in het landschap wordt dan ook niet vergroot.

....

De aanvraag wordt gunstig geadviseerd op voorwaarde dat rond de serre lage inheemse struiken voorzien worden. Deze dienen aangeplant te worden tijdens het eerstvolgende plantseizoen na de ingebruikname van de serre.

...”

Het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Onroerend erfgoed, brengt op 28 april 2009 een ongunstig advies uit en overweegt hierbij het volgende:

“ ...

De aangevraagde serres met bijbehorende installaties passen door hun grootschaligheid en uitzicht helemaal niet in de nog vrij oorspronkelijke landelijke omgeving. Onroerend Erfgoed vreest dat het vergunnen van deze aanvraag zou leiden tot het ontstaan van een nieuwe serrenconcentratie zoals b.v. in Merksplas (Koekenhoven).

...”

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 28 april 2009 een voorwaardelijke gunstig advies uit.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar verleent op datum van 8 mei 2009 een ongunstig advies en overweegt hierbij het volgende:

“ ...

Beschrijving van de bouwplaats, de omgeving en de aanvraag

...De aanvraag is gelegen in een gebied dat enerzijds aansluit bij de deekern Weelde, anderzijds dient gesteld te worden dat de aanvraag zich bevindt in een overgangszone waarbinnen zich agrarische bedrijven bevinden van beperkte oppervlakte. De aanvraag is bijkomend gelegen in een traditioneel landschap “Land van Turnhout en Poppel” en in de directe omgeving van een vogelrichtlijngebied.

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

De glastuinbouw in Vlaanderen maakt de laatste jaren een sterke evolutie door: de bedrijven passen nieuwe technologieën toe, ze worden groter en vragen meer ruimte. Om aan deze vraag naar ruimte te voldoen, biedt het gewestplan (dat maar één bestemming hanteert voor alle soorten land- en tuinbouw) niet langer voldoende houvast voor het afleveren van vergunningen. Sinds het ontstaan van de gewestplannen is de glastuinbouw immers te sterk veranderd. De behoefte groeit aan een verfijning van de ruimtelijke plannen om de duurzame ontwikkeling van de glastuinbouw en een goede ruimtelijke ordening met elkaar in overeenstemming te brengen. Het provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen bakent daarom enkele concentratiezones af....

Huidige aanvraag is niet gelegen binnen de zone zoals vooropgesteld door het ruimtelijk structuurplan. Deze zone werd afgebakend om de aanwezige niet versnipperde open ruimte zoveel mogelijk te ontzien van bebouwing met grootschalige serres.

Een ruimtelijk structuurplan vormt geen basis voor het afleveren of weigeren van stedenbouwkundige vergunningen. Een structuurplan bevat echter wel een goed onderbouwde studie van enerzijds de bestaande karakteristieken van de omgeving, anderzijds vinden we ook de belangrijke beleidsopties binnen de planperiode terug. In dat opzicht kan een structuurplan meer duidelijkheid scheppen in de specifieke context voor een bepaald gebied, zodat een gefundeerde stedenbouwkundige overweging mogelijk is. Het structuurplan Antwerpen bakent een duidelijke zone af waarbinnen grootschalige glastuinbouw kan aanvaard worden, omwille van de historische aanwezigheid en de reeds versnipperde open ruimte.

Huidige aanvraag betreft een grote uitbreiding van een bestaande, in oppervlakte beperkte serre. De aanvraag is gelegen in landschappelijk waardevol gebied, buiten de afgebakende zone zoals hierboven bepaald.

...

Het betreft een gebied dat enerzijds aansluit bij de deekern Weelde, anderzijds dient gesteld te worden dat de aanvraag zich bevindt in een overgangszone waarbinnen zich agrarische bedrijven bevinden, van beperkte oppervlakte. Binnen deze zone komen weliswaar agrarische bedrijven voor, doch kan gesteld worden dat het voorzien van een grootschalig glastuinbouwbedrijf niet past binnen deze bestaande ruimtelijke context. Uit het advies van het agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed-Landschappen, blijkt duidelijk dat een inplanting van de huidige aanvraag door zijn schaal niet inpasbaar is binnen de nog vrij oorspronkelijke landelijke omgeving.

Gelet op de ligging van het bedrijf in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, kan een dergelijke grootschalige uitbreiding van het bestaande bedrijf niet aanvaard worden. De enkele omliggende bedrijven zijn beperkt van omvang en sluiten aan bij een woonkern. Daarbij is er achterliggend een groot open gebied. In agrarisch gebied moet de open ruimte zoveel mogelijk gevrijwaard blijven en in essentie bewaard blijven tot realisatie van de basisbestemming. Een verdere versnippering van het open landschap dient dan ook tegengegaan te worden. In deze omgeving kan geen uitbreiding van zulk formaat worden toegelaten.

ALGEMENE CONCLUSIE

Gelet op de ligging buiten de afbakeningszone conform het ruimtelijk structuurplan Antwerpen en binnen een landschappelijk waardevol gebied en traditioneel landschap is de gevraagde zeer grote uitbreiding niet in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

...

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels weigert op 26 mei 2009 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij. Het college motiveert deze beslissing als volgt:

“...

Het ontwerp betreft een glastuinbedrijf, dat ingrijpend moet worden aangepast. De huidige serre is voor een leefbaar bedrijf te bescheiden en de kassen zijn voor de teelt van paprika's te laag wegens de nieuwe technieken en de nieuwe soorten paprika's. Bovendien is het om economische redenen gewenst de serre te verwarmen met warmtekrachtkoppeling. Daarom wordt ook een loods voorzien bij het bedrijf.

....

Aangezien het gaat om de uitbreiding van een bestaand bedrijf zijn de afstandregels niet van toepassing.

Het ontwerp is dus in overeenstemming met de voorschriften van het gewestplan.

De bestaande serre heeft geen bijzondere culturele, historische en/of esthetische waarde. De afbraak is dan ook aanvaardbaar.

De nieuwe serre heeft een oppervlakte van 47 266 m². De serre bestaat uit glas en aluminiumprofielen. De hoogte bedraagt 7,20 m.

...

Het ontwerp is niet in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening, wat blijkt uit het advies van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

...

Het college van burgemeester en schepenen sluit zich aan bij het bindend advies van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

..."

De tussenkomende partij tekent tegen deze beslissing op 11 juni 2009 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van onbekende datum om het beroep in te willigen.

De verwerende partij beslist op 19 november 2009 om het beroep in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen overeenkomstig de voorgebrachte plannen, mits naleving van de adviezen van het college van burgemeester en schepenen, van het Agentschap Natuur en Bos en van de gemeentelijke brandweer, en mits aanplanting van het voorziene groenscherm in het eerstvolgende plantseizoen, na de realisatie van de werken, zodat een dichte houtkant zich ontwikkelt die doorlopend en op vakkundige wijze onderhouden wordt.

Met het arrest met nummer A/2011/0044 van 19 april 2011 in de zaak 2010/0150/A/2/0130 werd dit vergunningsbesluit van de verwerende partij van 19 november 2009 door de Raad vernietigd.

Na het vernietigingsarrest maakt de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar op onbekende datum een nieuw verslag op en adviseert opnieuw het beroep in te willigen.

Op 14 juli 2011 gaat verwerende partij over tot heroverweging van het administratief beroep van de tussenkomende partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels van 26 mei 2009.

Opnieuw willigt de deputatie het administratief beroep van de tussenkomende partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ravels van 26 mei 2009 in en verleent onder voorwaarden de stedenbouwkundige vergunning voor het slopen van een serre, het bouwen van een serre en een loods, het verbouwen van een loods, het plaatsen van een gascabine en een elektriciteitscabine en de aanleg van een vijver en een infiltratiebekken. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

"De aanvraag betreft, zoals eerder vermeld, het uitbreiden van een bestaand serre-complex. In realiteit echter werd de bestaande serre reeds gesloopt. Strikt genomen kan dus niet meer gesproken worden van een uitbreiding van een serre-complex.

De historiek van het bedrijf en de huidige ordening van de plaats zijn evenwel van belang bij de beoordeling van het bedrijf.

De aanvraag betreft het bouwen van een serre-complex in functie van een paprikakwekerij.

De aanvraag is derhalve in overeenstemming met de basisbestemming 'agraris gebied'.

Voor het betrokken terrein geldt bovendien de overdruk 'landschappelijk waardevol'. Zoals door de Raad gesteld, dient een inplanting, getoetst te worden aan de verenigbaarheid met de schoonheidswaarde van het landschap.

Het terrein zelf maakt deel uit van een traditioneel landschap 'Land van Turnhout en Poppel'. Dit gebied is een nog vrij gaaf en open gebied met her en der een landbouwbedrijf ingeplant. De karakteristieken van het betreffende en aanpalende perceel zijn hierop echter een uitzondering.

Het terrein is gelegen aan de rand van een waardevol agrarisch gebied, met links een bestaand landbouwbedrijf. Tesaamen met dit landbouwbedrijf, vormt het betreffende perceel een duidelijk afgescheiden geheel (compartiment). Op het terrein zelf is immers een bestaande houtkant aanwezig die de betreffende zone visueel afsluit van het achterliggende gebied. Het betreft een houtkant die vertrekt van achter het links aanpalende varkensbedrijf en loopt tot aan de rechts aanpalende landweg. Het aanwezige lijnvormige landschapselement is typerend voor deze zone en wordt door de aanleg van voorliggende aanvraag mogelijk zelfs versterkt. Op deze locatie is er dus geen sprake van een ongerept, volledig open landschap, maar is er door het structuurbepalende landschapselement een opdeling in landschapskamers.

De houtkant is te zien op foto's die genomen zijn tijdens een plaatsbezoek. De aanvrager heeft met deze houtkant rekening gehouden bij de voorliggende vergunningsaanvraag. Hierdoor kan gesteld worden dat er geen inbreuk wordt gepleegd op de identiteit van het landschap en de voorziene landschapsinkleding de te vrijwaren schoonheid van het landschap naar behoren ongeschonden bewaart.

Het landschap is dus op de betreffende plaats reeds gebroken en opgedeeld in grotere en kleinere compartimenten waardoor zichtassen, op deze plaats, zich beperken tot het perceel in kwestie. Van aan de straatkant is er ter hoogte van de geplande nieuwe serre geen vergezicht, maar wordt dit zicht beperkt door de bestaande houtkant.

Hoewel in de vorige beslissing van deputatie een groenscherm werd opgelegd om zo een betere landschappelijke inpassing te bekomen, had deze buffer betrekking op de bestaande, waardevolle houtkant, en werd dit expliciet opgenomen als voorwaarde in de vergunning teneinde deze verder te bestendigen en te onderhouden.

Een schaalvergroting is op deze locatie bovendien niet meer mogelijk, vermits dan inbreuk gepleegd wordt op de bestaande landschapsindeling. Door rekening te houden met dit landschapsaspect, wordt bovendien tegemoet gekomen aan de bezorgdheid van onroerend erfgoed en de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, die een verdere schaalvergroting vrezen.

De aanvraag betreft wel degelijk een landbouwbedrijf, weliswaar met een andere architectuur en ander materiaalgebruik dan de klassieke landbouwbedrijven, zijnde varkens- en graanteeltbedrijven. Dit betekent echter niet dat dergelijke bedrijven geen deel kunnen uitmaken van het huidige agrarische landschapsbeeld. De hoogte en het materiaalgebruik van dergelijke constructies verschillen niet in die mate van de huidige materialen en afmetingen die thans gebruikt worden bij moderne landbouwstallen (als gevolg van de huidige eisen inzake milieuwetgeving worden hogere stallen vereist en het

gebruik van een meer industrieel materiaal). Anders oordelen zou betekenen dat dergelijke bedrijven sowieso niet thuis horen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, wat een miskening van de basisbestemming betekent.

De aanvraag voorziet weliswaar in het oprichten van een groot serrebedrijf, maar houdt rekening met de reeds aanwezige landschapselementen en verbreekt de aanwezige compartimentering, zoals eerder besproken, niet.

De nieuwe serre is bovendien gelegen in de onmiddellijke omgeving van de kern en voorziet in een beperkt aantal vervoersbewegingen. Een laag mobiliteitsprofiel is inherent aan een dergelijke agrarische activiteit.

De ruimte tussen twee bestaande landbouwbedrijven wordt opgevuld en veroorzaakt geen verdere versnippering van het agrarisch gebied. Alle aangevraagde onderdelen vormen een fysisch geheel.

Algemene conclusie: De aanvraag is principieel in overeenstemming met de planologische bestemming en met de decretale en reglementaire bepalingen.

De aanvraag kan uit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening worden aanvaard, op voorwaarde dat de voorwaardelijk gunstige adviezen uitgebracht door het college van burgemeester en schepenen dd. 19/02/200, het Agentschap voor Natuur en Bos dd. 28/04/2009 en de gemeentelijke brandweer dd. 9/02/2009 strikt worden nageleefd.

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

De bestreden beslissing werd, zo blijkt uit de stukken van het dossier, aan de verzoekende partij betekend met een aangetekende brief van 9 augustus 2011.

Het door de verzoekende partij ingestelde beroep, met een aangetekende brief van 9 september 2011, is dus tijdig.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partij

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar beschikt op grond van artikel 4.8.16 §1 VCRO over het rechtens vereiste belang om een beroep in te stellen bij de Raad.

De Raad aanvaardt tevens dat uit artikel 4.8.16, §1 VCRO niet alleen het potentieel belang van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar blijkt, maar ook diens hoedanigheid en meer bepaald diens procesbevoegdheid om een vordering in te stellen bij de Raad.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel roept de verzoekende partij de schending in van het gewestplan Turnhout, de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (Inrichtingsbesluit), de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met in het bijzonder het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel, en de kracht van gewijsde van het arrest nr. A/2011/0044 van de Raad van 19 april 2011.

De verzoekende partij brengt de rechtspraak in herinnering met betrekking tot bouwwerken in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en het tweevoudig criterium waaraan het aangevraagde moet getoetst worden. Enerzijds is er de toetsing aan het planologisch aspect, wat inhoudt dat de te vergunnen werken in overeenstemming dienen te zijn met de bestemming agrarisch gebied. Anderzijds dient ook een esthetische beoordeling te gebeuren, zodat uit de beslissing blijkt dat de constructie in overeenstemming wordt gebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap.

De verzoekende partij wijst er verder op dat de Raad in het vernietigingsarrest nr. A/2011/0044 van 19 april 2011 heeft geoordeeld dat de eerdere beslissing van de verwerende partij van 19 november 2009 onvoldoende motiveerde waarom de geplande bouwwerken verenigbaar zijn met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De motieven die nu in het bestreden besluit zijn opgenomen, worden door de verzoekende partij niet bijgetreden. Zo is er volgens haar actueel en historisch gezien geen sprake van een compartimentenlandschap. Zij citeert de voormalige minister van Ruimtelijke Ordening die een compartimentenlandschap definieerde als *een landschap dat bestaat uit een mozaïek van open ruimte en ondoorzichtige massa's waardoor afwisselend een open en gesloten landschap waar te nemen is*.

Volgens de verzoekende partij kan de aanwezigheid van een enkele achterliggende, jonge en doorzichtige houtkant nooit een afdoende motivatie zijn voor de stelling dat het hier om een compartimentenlandschap gaat waardoor de geplande grootschalige constructie de schoonheidswaarde van het landschap onverlet zou laten.

De verzoekende partij verwijst ook naar de inhoud van het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos dat stelt dat het terrein gelegen is in 'weidevogelgebied' en het advies van het Agentschap RO Vlaanderen (Onroerend Erfgoed). Ook brengt zij luchtfoto's bij waaruit moet blijken dat het een open en ongeschonden landschap betreft. Door enkel een perceelsgewijze beoordeling te maken van het landschap, heeft de vergunningverlenende overheid volgens de verzoekende partij kennelijk onredelijk en hoogst onzorgvuldig gehandeld.

De verzoekende partij verwijst in dit eerste middel ook naar de ruime afmetingen van het serrecomplex. Zij benadrukt dat een serre van 47.000 m² met een hoogte van 12 meter hoe dan ook niet te verenigen is met de bestemming van landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Onder verwijzing naar rechtspraak van de Raad van State en het vernietigingsarrest voert de verzoekende partij aan dat zelfs indien een landschap een opgebroken en opgedeeld karakter heeft, dit niet impliceert dat het landschap nog verder kan worden aangetast.

De verzoekende partij vindt ook de motivering met betrekking tot het materiaalgebruik en de afmetingen van de constructies niet overtuigend. Het feit dat moderne landbouwstallen uit deze materialen bestaan en deze afmetingen kennen, betekent niet dat de goede ruimtelijke ordening en de landschapswaarde niet worden aangetast. Volgens de verzoekende partij wordt geen enkele moderne landbouwstal opgericht in glas en kent geen enkele moderne landbouwstal een oppervlakte van 47.000 m².

2.

De verwerende partij antwoordt dat de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar het beleid van de vergunningverlenende overheid tracht te bepalen, terwijl zij diegene is die bevoegd is om administratieve beroepen op wettigheid en opportuniteit te beoordelen.

De verwerende partij stelt vast dat er geen discussie bestaat over de planologische verenigbaarheid van de te vergunnen werken.

Wat de esthetische toets betreft, voert zij aan dat zij gevolg heeft gegeven aan het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest van de Raad van 19 april 2011. Zij citeert uit de motieven van het bestreden besluit en stelt dat deze motieven niet feitelijk onjuist of kennelijk onredelijk zijn. Uit de bijgevoegde foto's blijkt volgens de verwerende partij afdoende dat er sprake is van de aanwezigheid van een houtkant langs de rand van de desbetreffende zone, zodat er geen sprake is van een vergezicht maar wel van een visueel afgesloten compartiment. De verwerende partij meent dat dit feitelijk materiaal niet kan worden ontkracht door enige historische verwijzing of door een definitie van 'compartimentenlandschap' zoals door de verzoekende partij geciteerd.

De verwerende partij verwijst naar de nabijheid van de staatsbossen van Ravels om aan te tonen dat het wel degelijk om een 'compartimentenlandschap' gaat, in de betekenis die de verzoekende partij eraan geeft.

Verwerende partij argumenteert verder dat het een bedrijf met een laag mobiliteitsprofiel is, vlakbij een uitgeruste weg gelegen zodat er geen mobiliteitshinder is. Ook met betrekking tot de architectuur is de bestreden beslissing volgens de verwerende partij afdoende gemotiveerd. Zij verwijst herhaaldelijk naar een arrest van de Raad van State (R.v.St. nr. 207.398 van 16 september 2010) waarin een gelijkaardige stedenbouwkundige vergunning in landschappelijk waardevol agrarisch gebied moest worden beoordeeld en waarin een beknoptere motivering werd aanvaard.

Voor zover de verwerende partij in de bestreden beslissing overweegt dat in de toekomst niet verder zal uitgebreid worden, stelt zij dat dit een overtollig motief betreft dat tegemoet komt aan de bezorgdheid van Onroerend Erfgoed en de Gewestelijk Stedenbouwkundig ambtenaar.

De verwerende partij vreest dat de beoordeling van de motivering van de esthetische toetsing dermate streng is, dat in feite elke bebouwing in landschappelijk waardevol gebied onmogelijk wordt gemaakt en de bestaande landbouwbedrijven elke kans wordt ontzegd om uit te breiden. De overdruk 'waardevol' mag er niet toe leiden dat dergelijke ontwikkeling a priori wordt uitgesloten.

Binnen de opportuniteitsbeoordeling die haar als vergunningverlenende overheid toekwam zou de verwerende partij op grond van relevante feitelijke gegevens hebben geoordeeld waarom de schoonheidswaarde van het landschap en het esthetisch zicht niet wordt aangetast.

3.

In haar verzoekschrift tot tussenkomst benadrukt de tussenkomende partij dat de bestreden beslissing rekening houdt met de bestaande toestand door de verwijzing naar het afgescheiden karakter van de percelen en de bestaande houtkant. Zij brengt tevens foto's van de bouwpercelen bij die zouden moeten aantonen dat het ter plaatse geen waardevol landschap is.

De tussenkomende partij meent dat de verzoekende partij niet aannemelijk maakt dat de beoordeling in de bestreden beslissing onwettig of onjuist zou zijn.

Onder verwijzing naar rechtspraak van de Raad van State is de inplanting van een groot serrecomplex volgens de tussenkomende partij mogelijk in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Bovendien behoort de beoordeling van het esthetisch criterium tot de beoordelingsbevoegdheid van het bestuur.

De tussenkomende partij wijst op de bijzonder zorgvuldige voorbereiding van de bestreden beslissing (het aanvullend onderzoek en het plaatsbezoek) en de uitgebreide motivering ervan. Bij haar nota voegt zij tevens foto's waaruit zou blijken dat er in de omgeving van de percelen diverse andere grote bedrijven gelegen zijn.

Beoordeling door de Raad

1.

Met het arrest van 19 april 2011 met nummer A/2011/0044 heeft de Raad de eerdere beslissing van de verwerende partij van 19 november 2009 vernietigd omwille van een gebrekkige motivering. De Raad oordeelde als volgt:

“ ...

De Raad stelt enkel vast dat de elementen die de verwerende partij in de bestreden beslissing aangeeft geen formele motivering bevatten betreffende de verenigbaarheid van de geplande constructies met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol gebied.

De aanwezigheid van reeds bestaande bebouwing in het landschap betekent immers niet dat de schoonheidswaarde van het landschap niet verder moet beschermd worden. Het al reeds aangetast karakter van de omgeving – al dan niet structureel – is geen afdoende verantwoording om het landschappelijk waardevolle karakter van het betrokken agrarisch gebied nog verder aan te tasten. Zeker gelet op de voorgestelde schaalvergroting, is een afdoende motivering op dit punt aangewezen. Deze motivering ontbreekt terzake.

De verwerende partij verwijst bovendien enkel naar de plaats van de inplanting, zonder rekening te houden met eventuele andere elementen van de aanvraag die de goede ruimtelijke ordening aanbelangen, zoals hoogte, materiaalgebruik en overeenkomstige lichthinder, mobiliteit, ... Ook hier is een gebrekkige motivering vast te stellen.

De milieuvergunning waarnaar de verwerende partij verwijst, en eveneens door haar verleend, houdt weinig rekening met de consequenties van de bouwwerken voor het landschap. Het feit dat niet dieper in het landschap wordt ingedrongen, maar verder wordt opgevuld, is in het kader van het milieuonderzoek niet afdoend onderzocht.

Het niet verder uitbreiden in de toekomst is louter hypothetisch en is, in het kader van het esthetisch criterium ook niet relevant. Ook de aanwezigheid van voornamelijk veeteeltbedrijven in de buurt is geen esthetisch motief voor de inplanting van een glastuinbouwbedrijf zoals voorgesteld.

Het opleggen van een groenscherm tenslotte als voorwaarde bij de vergunning is in dit geval door de verwerende partij expliciet opgelegd als buffer om de negatieve visuele impact van de constructies te beperken. Het groenscherm moet immers een dichte houtkant worden om zich zo als zichtscherm te ontwikkelen waarbij deze op vakkundige wijze dient onderhouden te worden opdat dit scherm zijn afschermdende functie optimaal zou kunnen behouden. Dergelijke bewoordingen duiden er juist op dat de vergunningverlenende overheid ervan uitgaat dat de constructies de schoonheidswaarde van het landschap miskennen of dreigen te miskennen.

...

In de thans bestreden beslissing wordt de verenigbaarheid van het aangevraagde met het landschappelijk waardevol karakter van het bestemmingsgebied opnieuw beoordeeld, zij het nu veel uitgebreider. Het kan de verwerende partij niet kwalijk genomen worden dat zij het arrest van 19 april 2011 begrepen zou hebben in de zin van een gebrekkige formele motivering, waaraan zij nu getracht heeft te verhelpen door een ruimere motivering op te nemen. In die zin heeft de verwerende partij het gezag van gewijsde van het arrest van 19 april 2011 niet geschonden.

2.

De verzoekende partij stelt evenwel dat de in de thans bestreden beslissing weerhouden motieven het esthetisch criterium nog steeds niet kunnen doorstaan, waarmee zij de deugdelijkheid van de motieven en dus de materiële motivering viseert.

In tegenstelling tot wat de verwerende partij in haar antwoordnota voorhoudt, stelt de Raad vast dat de formele motiveringswet van 1991 op de bestreden beslissing niet van toepassing is.

Conform artikel 7.5.8, §2, tweede lid VCRO moeten beroepsdossiers, die bij de deputatie worden betekend vóór 1 september 2009, doch waarover de deputatie op die datum nog niet heeft beslist, immers behandeld worden overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. De bekendmaking en de uitvoerbaarheid van deze beslissingen worden daarentegen geregeld overeenkomstig artikel 4.7.23, §3 tot en met §5 VCRO.

De vernietiging van een rechtshandeling door de Raad werkt met terugwerkende kracht.

De betekening van het vernietigingsarrest aan de verwerende partij houdt in dat het dossier in de toestand wordt gebracht waarin het zich bevond na het indienen van het administratief beroep door de tussenkommende partij op 11 juni 2009.

Het bij de verwerende partij ingestelde administratief beroep werd ingesteld vóór 1 september 2009 en de bestreden (herstel)beslissing werd genomen op 14 juli 2011 zodat, overeenkomstig artikel 7.5.8, §2, tweede lid VCRO, de aanvraag diende behandeld te worden “overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum”.

Overeenkomstig artikel 193, §2 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (DRO) moeten de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning, voor wat betreft niet-ontvoogde gemeenten, behandeld worden overeenkomstig de toepasselijke bepalingen van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (gecoördineerd decreet).

De gemeente Ravels, waar de aanvraag werd ingediend, was geen ontvoogde gemeente op het tijdstip waarop de bestreden beslissing werd genomen, zodat artikel 53, §3 van het gecoördineerde decreet van toepassing was.

Voor de in artikel 53, §3 van het gecoördineerde decreet vervatte motiveringsverplichting volstaat het dat uit de bestreden beslissing duidelijk blijkt op welke met de goede ruimtelijke ordening verband houdende overwegingen de verwerende partij zich heeft gesteund om de bestaanbaarheid van het project met de schoonheidswaarde van het gebied te beoordelen, zodat de Raad, bij de uitoefening van zijn opgedragen legaliteitstoezicht, kan nagaan of het vergunningverlenend bestuursorgaan de ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en met name of het is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of het die correct heeft beoordeeld en op grond daarvan rechtmatig en dus niet kennelijk onredelijk tot de bestreden beslissing is kunnen komen.

3.

Met betrekking tot de esthetische toets heeft het vergunningverlenend bestuursorgaan een discretionaire bevoegdheid. De Raad heeft niet de bevoegdheid zich in de plaats te stellen van het vergunningverlenend bestuursorgaan. Zijn taak beperkt zich tot een marginale toetsing van de door de overheid gedane beoordeling.

Uit de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit volgt dat de toelaatbaarheid van het aangevraagde serrecomplex op grond van het esthetisch criterium moet onderzocht worden in functie van de overeenstemming met de eisen ter vrijwaring van het landschap. Artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit stelt immers dat in deze gebieden alle handelingen en werken mogen worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, *‘voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen’*.

4.

De vergunningsaanvraag van de tussenkomen partij komt in feite hierop neer dat enkel de bedrijfswoning van de aanvrager overeind blijft. De overige bedrijfsbebouwing verdwijnt en maakt plaats voor een veel grotere serre uit glas die quasi alle kadastrale percelen, tot aan het eerstvolgende bedrijf, in beslag zal nemen. De aanvraag heeft bijgevolg betrekking op zeer ingrijpende werken, waarvan de weerslag op het landschap weloverwogen dient te zijn.

In de bestreden beslissing wordt met betrekking tot de verenigbaarheid van het aangevraagde met de schoonheidswaarde van het landschap het volgende gesteld:

“ ...

Voor het betrokken terrein geldt bovendien de overdruk ‘landschappelijk waardevol’.

Zoals door de Raad gesteld, dient een inplanting, getoetst te worden aan de verenigbaarheid met de schoonheidswaarde van het landschap.

Het terrein zelf maakt deel uit van een traditioneel landschap ‘Land van Turnhout en Poppel’. Dit gebied is een nog vrij gaaf en open gebied met her en der een landbouwbedrijf ingeplant. De karakteristieken van het betreffende en aanpalende perceel zijn hierop echter een uitzondering.

Het terrein is gelegen aan de rand van een waardevol agrarisch gebied, met links een bestaand landbouwbedrijf. Tesaamen met dit landbouwbedrijf, vormt het betreffende perceel een duidelijk afgescheiden geheel (compartiment). Op het terrein zelf is immers een bestaande houtkant aanwezig die de betreffende zone visueel afsluit van het

achterliggende gebied. Het betreft een houtkant die vertrekt van achter het links aanpalende varkensbedrijf en loopt tot aan de rechts aanpalende landweg. Het aanwezige lijnvormige landschapselement is typerend voor deze zone en wordt door de aanleg van voorliggende aanvraag mogelijk zelfs versterkt. Op deze locatie is er dus geen sprake van een ongerept, volledig open landschap, maar is er door het structuurbepalende landschapselement een opdeling in landschapskamers.

De houtkant is te zien op foto's die genomen zijn tijdens een plaatsbezoek. De aanvrager heeft met deze houtkant rekening gehouden bij de voorliggende vergunningsaanvraag. Hierdoor kan gesteld worden dat er geen inbreuk wordt gepleegd op de identiteit van het landschap en de voorziene landschapsinkleding de te vrijwaren schoonheid van het landschap naar behoren ongeschonden bewaart.

Het landschap is dus op de betreffende plaats reeds gebroken en opgedeeld in grotere en kleinere compartimenten waardoor zichtassen, op deze plaats, zich beperken tot het perceel in kwestie. Van aan de straatkant is er ter hoogte van de geplande nieuwe serre geen vergezicht, maar wordt dit zicht beperkt door de bestaande houtkant.

Hoewel in de vorige beslissing van deputatie een groenscherm werd opgelegd om zo een betere landschappelijke inpassing te bekomen, had deze buffer betrekking op de bestaande, waardevolle houtkant, en werd dit expliciet opgenomen als voorwaarde in de vergunning teneinde deze verder te bestendigen en te onderhouden.

Een schaalvergroting is op deze locatie bovendien niet meer mogelijk, vermits dan inbreuk gepleegd wordt op de bestaande landschapsindeling. Door rekening te houden met dit landschapsaspect, wordt bovendien tegemoet gekomen aan de bezorgdheid van onroerend erfgoed en de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, die een verdere schaalvergroting vrezen.

De aanvraag betreft wel degelijk een landbouwbedrijf, weliswaar met een andere architectuur en ander materiaalgebruik dan de klassieke landbouwbedrijven, zijnde varkens- en graanteeltbedrijven. Dit betekent echter niet dat dergelijke bedrijven geen deel kunnen uitmaken van het huidige agrarische landschapsbeeld. De hoogte en het materiaalgebruik van dergelijke constructies verschillen niet in die mate van de huidige materialen en afmetingen die thans gebruikt worden bij moderne landbouwstallen (als gevolg van de huidige eisen inzake milieuwetgeving worden hogere stallen vereist en het gebruik van een meer industrieel materiaal). Anders oordelen zou betekenen dat dergelijke bedrijven sowieso niet thuis horen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, wat een miskennis van de basisbestemming betekent.

De aanvraag voorziet weliswaar in het oprichten van een groot serrebedrijf, maar houdt rekening met de reeds aanwezige landschapselementen en verbreekt de aanwezige compartimentering, zoals eerder besproken, niet.

De nieuwe serre is bovendien gelegen in de onmiddellijke omgeving van de kern en voorziet in een beperkt aantal vervoersbewegingen. Een laag mobiliteitsprofiel is inherent aan een dergelijke agrarische activiteit.

De ruimte tussen twee bestaande landbouwbedrijven wordt opgevuld en veroorzaakt geen verdere versnippering van het agrarisch gebied. Alle aangevraagde onderdelen vormen een fysisch geheel.

Algemene conclusie: De aanvraag is principieel in overeenstemming met de planologische bestemming en met de decretale en reglementaire bepalingen.

De aanvraag kan uit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening worden aanvaard, op voorwaarde dat de voorwaardelijk gunstige adviezen uitgebracht door het college van burgemeester en schepenen dd. 19/02/200, het Agentschap voor Natuur en Bos dd. 28/04/2009 en de gemeentelijke brandweer dd. 9/02/2009 strikt worden nageleefd.

...

5.

Deze overwegingen, die steun vinden in het administratief dossier, maken op voldoende wijze aannemelijk dat de aanvraag verenigbaar is met de 'de eisen ter vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschap', zoals bepaald in artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit.

De geciteerde overwegingen betreffen geen loutere affirmaties, maar motiveren duidelijk dat het bestaande landschap geen ongerept, open landschap is. De verwerende partij wijst op de bestaande houtkant die de percelen voor- en achteraan visueel afsluit van het achterliggend gebied en geeft een duidelijke motivering voor het compartimentenlandschap. Verder wijst de bestreden beslissing op de aanwezigheid van het varkensbedrijf en andere bestaande landbouwbedrijven waardoor de inplanting van het serrecomplex geen verdere versnippering van het gebied met zich brengt.

De Raad is niet bevoegd zijn oordeel omtrent de bestaanbaarheid van de aanvraag met de schoonheidswaarde van het betrokken gebied in de plaats te stellen van die van het bevoegde vergunningverlenende bestuursorgaan, ook niet wanneer moet vastgesteld worden dat het gaat om een grootschalig serrecomplex.

De verzoekende partij brengt geen overtuigende argumenten bij waaruit kan blijken dat de beoordeling met betrekking tot de bestaanbaarheid van het aangevraagde met de schoonheidswaarde door de verwerende partij kennelijk onredelijk zou zijn.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij op grond van de stukken van het dossier inderdaad kon afleiden dat de percelen van de tussenkomende partij een afgescheiden compartiment vormen. De tussenkomende partij maakte afdoende aannemelijk dat er inderdaad sprake is van bestaande begroeiing die ter plekke heeft geleid tot een afgesloten compartiment.

Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In een tweede middel roept de verzoekende partij ondergeschikt de schending in van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (DIWB), de schending van de artikelen 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het DIWB (Watertoetsbesluit), en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

In dit tweede middel stelt de verzoekende partij dat uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de vergunningverlenende overheid een afdoende watertoets heeft uitgevoerd. Evenmin bevat de bestreden beslissing de verplichte waterparagraaf.

Ingevolge de vernietiging door de Raad van de eerdere beslissing van de deputatie bij arrest van 19 april 2011 met nummer A/2011/0044 diende er binnen de termijn van drie maanden een nieuwe beslissing te worden genomen. Volgens de verzoekende partij diende de vergunningverlenende overheid de aanvraag in zijn geheel opnieuw te onderzoeken en beoordelen, en niet enkel die gronden op basis waarvan de Raad overging tot vernietiging van de eerdere beslissing.

2.

De verwerende partij verwijst naar de gunstige watertoets zoals die gebeurde in het kader van het verlenen van de milieuvergunning. Zij repliceert dus dat geen nieuwe watertoets diende te gebeuren bij de beoordeling van de opvolgende stedenbouwkundige vergunning.

Bovendien heeft de verzoekende partij volgens de verwerende partij geen belang bij het tweede middel aangezien de vernietiging op grond van dit middel niet tot een andere beslissing kan leiden.

Verder antwoordt de verwerende partij dat de verzoekende partij evenmin een functioneel belang heeft bij het middel aangezien de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar enkel bevoegd is om beroep in te stellen ten aanzien van beslissingen die vanuit stedenbouwkundig oogpunt gezien onwettig zouden zijn.

3.

De tussenkomende partij herhaalt dat er wel degelijk een watertoets gebeurde, dat de verzoekende partij het resultaat van dit onderzoek kent en daarop inhoudelijk nooit enige commentaar heeft geleverd. Zij voert tevens aan dat de verzoekende partij ook niet zegt dat er geen watertoets gebeurde, enkel dat dit niet gebeurde in het kader van de herstelbeslissing. De tussenkomende partij benadrukt dat de verzoekende partij bij dit middel geen belang heeft aangezien het hier enkel om een formeel gebrek zou gaan aangezien de watertoets wel degelijk is gebeurd, met name zowel bij de milieuvergunning als naar aanleiding van de reeds vernietigde beslissing.

4.

In haar wederantwoordnota voegt de verzoekende partij nog toe dat zij wel degelijk belang heeft om dit middel op te werpen nu het, in het licht van de goede ruimtelijke ordening, essentieel is dat niet gebouwd wordt in gebieden die regelmatig overstromen of die hiertoe vanuit waterkundig oogpunt niet geschikt zijn.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 8, §1 DIWB luidt als volgt:

“De overheid die moet beslissen over een vergunning, plan of programma als vermeld in § 5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.

...

Artikel 8, §2, tweede lid DIWB stelt het volgende:

“De beslissing die de overheid neemt in het kader van § 1 wordt gemotiveerd, waarbij in elk geval rekening wordt gehouden met de relevante doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid”.

Artikel 8, §5 DIWB bepaalt als volgt:

*“De volgende vergunningen worden in ieder geval onderworpen aan de watertoets:
1° de stedenbouwkundige vergunning als vermeld in artikel 99 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening*

...

Als voor dezelfde activiteit verschillende vergunningen zijn vereist, kan de overheid die beslist over een vergunning voor een activiteit die al het voorwerp heeft uitgemaakt van een andere vergunning die aan de watertoets werd onderworpen, oordelen dat die watertoets volstaat in het kader van de vergunning waarover ze beslist. Voor opeenvolgende programma's, plannen en vergunningen die betrekking hebben op hetzelfde plangebied, kan de overheid die beslist over een programma, plan of vergunning, oordelen dat een eerder uitgevoerde watertoets volstaat.”

Artikel 4, §1 van het Watertoetsbesluit luidde ten tijde van de bestreden beslissing als volgt:

“§ 1

Met behoud van de toepassing van de andere reglementaire bepalingen die ter zake van toepassing zijn, moet de motivering van de beslissing over een vergunningsaanvraag voor de toepassing van de watertoets een duidelijk aangegeven onderdeel bevatten, de waterparagraaf genoemd, waarbij, eventueel rekening houdend met het wateradvies, een uitspraak wordt gedaan over:

*1° de verenigbaarheid van de vergunningsplichtige activiteit met het watersysteem;
2° in voorkomend geval, de gepaste voorwaarden en maatregelen om het schadelijke effect dat kan ontstaan als gevolg van de vergunningsplichtige activiteit, te voorkomen, te beperken, te herstellen of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van het hemelwater of de vermindering van de ruimte voor het watersysteem, te compenseren;
3° de inachtneming van de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet bij de beoordeling van de vergunningsplichtige activiteit en de opgelegde voorwaarden en maatregelen.”*

De partijen betwisten niet dat het bestreden besluit geen voor de toepassing van de watertoets duidelijk aangegeven onderdeel bevat. Het bestreden besluit bevat geen toetsing van de beoordeling van de constructie aan de doelstellingen, verwoord in artikel 5, eerste lid, 6° DIWB, met betrekking tot het beheer van hemelwater en oppervlaktewater, noch een uitspraak over de verenigbaarheid van het vergunningsplichtige serrecomplex met het watersysteem, zoals vereist door artikel 4, §1 van het Watertoetsbesluit.

Er wordt door de verzoekende partij ook niet betwist dat naar aanleiding van de milieuvergunning een watertoets gebeurde. De Raad merkt op dat in de milieuvergunning zoals aan de tussenkomende partij verleend op 18 juni 2009 als volgt wordt gesteld:

“ ...

Gelet op het gunstig advies dd. 9 maart 2009 van de afdeling van de Vlaamse Milieumaatschappij, bevoegd voor grondwater (AW):

Onder verwijzing naar artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid werd voor deze aanvraag onderzocht of er een schadelijk effect door de grondwaterwinning wordt veroorzaakt.

Als besluit kan worden gesteld dat het schadelijk effect van de winning op het milieu en op het grondwatersysteem beperkt is en dat gunstig kan worden geadviseerd.

...

6. Watertoets”

- Uit de toepassing van de beoordelingsschema's m.b.t. de watertoets blijkt dat voor de aspecten m.b.t. de grondwaterwinning naar het Vlareem wordt verwezen. Zoals vermeld in het advies van de AW werd door haar, onder verwijzing naar artikel 8 van het Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, voor deze aanvraag onderzocht of er een schadelijke effect door de grondwaterwinning wordt veroorzaakt. Er werd vastgesteld dat het schadelijk effect op het grondwatersysteem beperkt is.

- Uit de toepassing van de beoordelingsschema's m.b.t. de watertoets blijkt dat de overige gevraagde activiteiten (m.b.t. de oppervlaktetoename van vergunningsplichtige constructies > 0,1 ha) van die aard zijn dat ze mogelijk relevant zijn voor wat betreft de invloed op het watersysteem en dat het wateradvies van het College van Burgemeester en Schepenen van Ravels en van de Afdeling Operationeel Waterbeheer van de VMM vereist is.

° Het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van Ravels werd nog niet ontvangen.

° In het advies ontvangen op 9 maart 2009 adviseert AW enkel over de grondwaterwinning. De implicaties door de oppervlaktetoename worden in dit advies niet geëvalueerd.

- Artikel 8§3 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid stelt dat indien binnen de voorziene termijn geen advies werd ontvangen, aan de adviesvereiste mag worden voorbijgegaan. Hieruit kan – mits geen tegenindicaties – geconcludeerd worden dat aan de bepalingen van het decreet op integraal waterbeleid voldaan is en dat derhalve de aanvraag voldoet aan de in artikel 5 opgesomde doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid....”

De Raad stelt vast dat de decreetgever de stedenbouwkundige vergunning aan de watertoets heeft willen onderwerpen om preventief te kunnen nagaan of een project schadelijke effecten in de zin van artikel 3 §2, 17° DIWB zou kunnen veroorzaken. Uit de memorie van toelichting bij het DIWB blijkt dat de door de verzoekende partij geschonden geachte motiveringsverplichting werd ingevoegd om te benadrukken dat de beslissingen moeten worden getoetst vanuit de doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid.

De verzoekende partij voert in het tweede middel in feite enkel aan dat de bestreden beslissing geen formele motivering onder de vorm van een zogenaamde waterparagraaf bevat. Nu onder meer uit de verleende milieuvergunning blijkt dat wel degelijk een afdoende watertoets werd doorgevoerd en de verzoekende partij hierop geen enkele inhoudelijke opmerking formuleert, dient te worden vastgesteld dat zij geen nadeel heeft ondervonden van een eventueel formeel gebrek aan waterparagraaf, zodat zij geen belang heeft bij dit middel.

Indien immers de bestreden beslissing zou worden vernietigd omwille van voormelde formele onregelmatigheid en de verwerende partij een herstelbeslissing zou nemen, rekening houdend met dit vernietigingsmotief, impliceert dit niet dat de verwerende partij de watertoets opnieuw moet uitvoeren. Het formele vernietigingsmotief zou enkel noodzaken tot het opnieuw vermelden

van de(zelfde) waterparagraaf of het verwijzen naar de reeds gedane watertoets bij de milieuvergunning.

Dergelijk formeel vernietigingsmotief kan de verzoekende partij geen voordeel opleveren.

Het tweede middel is niet ontvankelijk.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de heer [REDACTED] is ontvankelijk.
2. Het beroep is deels onontvankelijk, deels ontvankelijk, maar ongegrond.
3. De kosten van de tussenkomst, bepaald op 100,00 euro, komen ten laste van de tussenkomende partij.
4. Er zijn geen andere kosten, gelet op de vrijstelling voor de betaling van het griffierecht, verleend aan de verzoekende partij op grond van artikel 9 §3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van sommige aspecten van de organisatie en werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, zoals van toepassing op het ogenblik van het instellen van de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 9 juli 2013, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, tweede kamer, samengesteld uit:

Hilde LIEVENS, voorzitter van de tweede kamer,

met bijstand van

Hildegard PETTENS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tweede kamer,

Hildegard PETTENS

Hilde LIEVENS